Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19128

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i (ÇODÖ) Türkçe formu, Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) belirtilerinin taranmas? ve ?iddetinin belirlenmesi amac?yla geli?tirilmi? olan orijinal ölçe?in Türkiye popülasyonuna uyarlanm?? halidir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel ba?lamda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? test etmi?tir. Ölçek, 15 maddeden olu?makta ve tek bir boyutu ölçmektedir. Uyarlama çal??mas? (2016), ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i, Otizm, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Faktör analizi

Yazarlar

?nceka?-Gassalo?lu, S., Baykara, B., Avcil, S., Demiral, Y. (Uyarlama Yazarlar?)

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuklarda mevcut olan Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) belirtilerinin ?iddetini ve derecesini objektif bir ?ekilde de?erlendirmektir. Klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lan bu araç, otistik belirtilerin erken te?hisine ve geli?imsel müdahale ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katk?da bulunur.

ÇODÖ'nün Türkçe uyarlamas?, Türkiye'deki klinik psikologlar ve psikiyatristler taraf?ndan kullan?lmak üzere, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin kültürel olarak uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir tarama ve de?erlendirme arac? sa?lanm??t?r.

Yap?

Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i, otistik bozuklu?un çe?itli davran??sal alanlar?n? kapsayan 15 maddeden olu?maktad?r. Ölçe?in Türkçe formunun psikometrik analizi sonucunda, bu 15 maddenin tek bir temel yap?y?, yani genel otistik semptom ?iddetini temsil etti?i belirlenmi?tir. Bu tek boyutlu yap?, ölçe?in klinik de?erlendirmede bütüncül bir skor sunmas?na olanak tan?r.

Ölçek, sosyal etkile?im, ileti?im, duygusal tepkiler, motor davran??lar ve duyusal tepkiler gibi Otizm Spektrum Bozuklu?u'nun çekirdek semptomlar?n? ölçmeyi amaçlamaktad?r. Her bir madde,

ARABPSYCHOLOGY.COM

gözlemlenen davran???n ?iddetine göre derecelendirilir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini de?erlendirmek amac?yla faktör analizi yöntemi kullan?lm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin tek bir boyut alt?nda topland??? görülmü?tür. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (otistik belirti ?iddeti) ba?ar?yla ölçtü?ünü desteklemektedir.

Maddelerin faktör yükleri geni? bir aral?kta, -.45 ile .94 aras?nda de?i?mektedir. Bu varyasyon, baz? maddelerin genel yap?ya olan katk?s?n?n güçlü oldu?unu, baz? maddelerin ise yap?dan daha dü?ük düzeyde yüklendi?ini göstermekle birlikte, tek boyutlu modelin istatistiksel olarak kabul edilebilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i'nin Türkçe formunun iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) yüksek olarak hesaplanm??t?r. Tek boyutlu model için elde edilen güvenirlik de?eri .95'tir.

Bu derece yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçmede oldukça ba?ar?l? oldu?unu göstermektedir. Yüksek güvenilirlik de?eri, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda ölçekten elde edilen puanlar?n istikrarl? ve güvenilir oldu?u anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal uygunlu?unu incelemek üzere gerçekle?tirilen faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak tek boyutlu bir model sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Bu tek boyutluluk, ÇODÖ'nün otistik semptomlar? tek bir genel ?iddet puan? üzerinden de?erlendirme i?levini desteklemektedir.

Faktör yüklerinin -.45 ile .94 aras?nda da??lmas?, ölçekteki 15 maddenin tamam?n?n bu tek boyuta anlaml? katk? sa?lad???n? göstermektedir. Negatif yükler, ilgili maddenin puan?n?n otistik semptom ?iddeti ile ters yönde bir ili?ki sergiledi?ini ima edebilir, ancak genel olarak yüklerin büyüklü?ü, yap?sal geçerli?in kan?t? olarak sunulmu?tur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) Ölçe?i

Format: 15 madde ve Tek Boyutlu Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinali ?ngilizce

Population Group: Otistik Spektrum Bozuklu?u ?üphesi olan çocuklar

Age Group: Genellikle erken çocukluk ve çocukluk dönemi (Orijinal CARS 2 ya? ve üzeri)

Population Details: Türkiye'deki klinik popülasyon üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Gözlem ve/veya ebeveyn/klinisyen de?erlendirmesine dayal? derecelendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikolojisi, Otizm Spektrum Bozuklu?u, Tarama Arac?, Klinik De?erlendirme, ?ç tutarl?l?k katsay?s?, Psikometri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Sorumlu Yazar: Sibel Nur Avcil (?leti?im e-postas?: snuravcil@yahoo.com.tr)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar?, orijinal ölçe?in yay?nc?s? ve uyarlama çal??mas?n? yapan yazarlar taraf?ndan belirlenen akademik ve ticari ?artlara tabidir.

Ölçe?in kaynak makalesine eri?im için kullan?lan ba?lant? a?a??dad?r: turkpsikiyatri.com. Ayr?ca, ölçe?in PDF dosyas? da bulunmaktad?r. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: cocukluk-otizmi-derecelendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?nceka?-Gassalo?lu, S., Baykara, B., Avcil, S. ve Demiral, Y. (2016). Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Türk Psikiyatri Dergisi, 27*(4), 266-274.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocukluk Otizmi Derecelendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. ÇODÖ, tipik olarak sosyal etkile?im, ileti?im, duyusal kullan?m ve motor davran??lar gibi 15 temel alan? de?erlendiren maddeler içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM